

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Hoefweg–Zuid 2016, Lansingerland

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

10 januari 2018 / projectnummer: 3100

1. Advies

Inleiding

De gemeente Lansingerland stelt als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Bleizo het Omgevingsplan Hoefweg-Zuid 2016 op. Dit plan moet ruimte bieden aan bedrijvigheid, kantoren, leisure (recreatie), maatschappelijke functies en andere stedelijke voorzieningen. Ter onderbouwing van de besluitvorming over het Omgevingsplan is een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Lansingerland is bevoegd gezag in deze procedure en heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd het MER te toetsen.

Wat zijn de belangrijkste bevindingen in het MER?

De gemeente stelt een globaal en flexibel omgevingsplan op waarmee de ontwikkeling van het gebied mogelijk wordt gemaakt. Het ontwerp-omgevingsplan gaat uit van zones rond de nieuwe openbaar vervoer (OV-)knoop waar verschillende doelgroepen zich kunnen vestigen. In het MER zijn naast het voorkeursalternatief twee varianten onderzocht. Conclusie van de variant 'verkeer' is dat een aansluiting op de A12 aan de oostkant van het plangebied gunstiger is voor de verkeersafwikkeling. In de variant 'milieu' is onderzocht of milieugevoelige bestemmingen, zoals onderwijs- en zorginstellingen realiseerbaar zijn nabij het OV-knooppunt. Geluidhinder en luchtverontreiniging leiden daar tot negatieve scores voor leefomgeving en gezondheid. Milieugevoelige bestemmingen zijn alleen haalbaar met extra maatregelen en het hanteren van een afstand van 200 meter tussen de gevoelige bestemmingen en de bedrijven (bedrijven met een milieu(hinder)categorie van 4.2).

Oordeel van de Commissie

De Commissie is van mening dat het MER goed toegankelijk en leesbaar is. De informatie geeft inzicht in de opzet van het plan en de ontwikkelingsmogelijkheden in de schillen. De Commissie mist echter een uitwerking van de drie centrale ambities van het plan. Deze worden niet uitgewerkt in concrete doelstellingen en criteria zodat niet kan worden getoetst of deze ambities worden bereikt.

Door de keuze voor een flexibel plan zonder concreet eindbeeld is de precieze invulling van functies in het gebied niet vastgelegd. Dit heeft consequenties voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied en de realisatie van de ambities. De vestiging van bedrijven met een bepaalde milieucategorie heeft namelijk invloed op de ontwikkeling van gevoelige bestemmingen en andersom. Het MER maakt niet duidelijk of de gemeente hierin verder wil of kan sturen om zo ontwikkelingen beter op elkaar te laten aansluiten en ambities te realiseren. Daarnaast concludeert de Commissie dat in de uitwerking en onderbouwing van de milieueffecten de volgende informatie ontbreekt:

- De positieve scores op landschap en duurzaamheid zijn niet onderbouwd;
- De effecten op Natura 2000-gebieden zijn niet berekend op basis van de maximale mogelijkheden van het omgevingsplan;

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link 3100 of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

- De waardering van de effecten op geluid en lucht is volgens de Commissie te positief, gezien de toename van de belasting op de omgeving ten gevolge van de activiteiten in het gebied;
- De beschrijving van de effecten van een biovergistingsinstallatie op externe veiligheid en geur is niet volledig.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming een aanvulling op het MER op te stellen en in te gaan op:

- de consequenties van het flexibel plan voor de ontwikkeling van verschillende functies. Welke mogelijkheden van sturing zijn er binnen het plan om de ambities te realiseren?;
- de ontbrekende milieu-informatie bij de onderwerpen landschap, duurzaamheid, natuur, geluid, lucht, externe veiligheid en geur.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk werkt de Commissie haar oordeel verder uit en geeft zij adviezen voor de uitwerking van de aanvulling, deze adviezen zijn in de tekst opgenomen in een tekstkader. Daarnaast geeft de Commissie aanbevelingen voor de verdere uitwerking van het Omgevingsplan.

2. Toelichting op het advies

2.1 Toets aan ambities van het plan

Om de kwaliteit van het gebied te kunnen waarborgen en richting te kunnen geven aan de ontwikkeling van Hoefweg-Zuid heeft de gemeente drie ambities benoemd:

- Bijdrage leveren aan de nieuwe OV-vervoersknoop;
- Economische meerwaarde bieden ten opzichte van reguliere bedrijventerreinen;
- Ruimtelijke kwaliteit van de A12-zone verbeteren.

De Commissie constateert dat deze ambities in het MER algemeen worden geformuleerd. Ze worden niet concreet uitgewerkt in doelstellingen of criteria waarmee het plan kan worden getoetst op doelbereik. De Commissie gaat in haar advies in op de ambities 'bijdrage OV-knoop' en 'verbeteren ruimtelijke kwaliteit', omdat hier een relatie ligt met de milieuinformatie uit het MER. Voor de ambitie economische meerwaarde geldt dit niet, daarom gaat de Commissie niet verder in op deze ambitie.

De ambitie 'bijdrage OV-knoop' moet worden gehaald door de doelgroepsegmentering in schillen rond de OV-knoop. In paragraaf 2.2 gaat de Commissie in op de mogelijke risico's van het vullen van deze schillen met de verschillende doelgroepen en functies. In paragraaf 2.3 wordt nader ingegaan op de ambities 'ruimtelijke kwaliteit' in relatie tot de effecten op het landschap die in het MER zijn beschreven.

Windturbines

De ontwikkeling van windturbines vormt geen onderdeel meer van het omgevingsplan. Tijdens het eindgesprek met de gemeente Lansingerland (d.d. 21-12-2017) heeft de Commissie vernomen dat de provinciale 'Partiële herziening Visie ruimte en mobiliteit (VRM) Windenergie' op 19 januari 2018 in werking treedt. In deze partiële herziening is Prisma/Bleizo

opgenomen als locatie voor windenergie. In het bestuurlijk overleg tussen de provincie en de gemeente is afgesproken dat op deze locatie een doelstelling van 12 MegaWatt aan windenergie moet worden gerealiseerd. De Commissie constateert dat deze ambitie van invloed kan zijn op de ontwikkelingen in het plangebied Hoefweg-Zuid en andersom. Daarom beveelt zij aan in beeld te brengen hoe de ontwikkeling van de windenergie de gebiedsontwikkeling kan beïnvloeden.

2.2 Inzicht in consequenties van flexibel plan en sturingsmogelijkheden

Centraal onderdeel van het plan is de zogenoemde 'Doelgroepsegmentering'. (Zie hiervoor ook pagina 29 van het MER). Doel van deze segmentering is de functies afstemmen op de ligging van de beschikbare infrastructuur en de potentie van het OV-knooppunt zo goed mogelijk benutten. Het plangebied is daartoe opgedeeld in 'schillen' en hieraan zijn bestemmingen en mogelijke functies toegekend.

In het MER zijn de mogelijke ontwikkelingen van functies binnen deze doelgroepsegmentering onderzocht en is gekeken naar de milieueffecten van het totale plangebied en de effecten van de functies onderling. In hoofdstuk 16 'Conclusie van het MER' wordt geconcludeerd:

- Uit de effectstudie blijkt dat gevoelige objecten naast bedrijfsfuncties mogelijk zijn, indien de richtafstanden van de VNG-zonering worden gehanteerd, en;
- Indien milieugevoelige bestemmingen (zoals scholen en zorginstellingen) worden gerealiseerd in deelgebied 1 en 2, de (planologische) mogelijkheden voor bedrijfsfuncties in de deelgebieden 3,4 en 5 worden beperkt, en omgekeerd.

Op basis van de informatie uit het MER merkt de Commissie op dat iedere mogelijke functie in het plangebied specifieke ruimtelijke en milieueisen heeft. Daarmee kunnen functies elkaar en de potentiële ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied beïnvloeden.² Met andere woorden de vulling van de ene schil heeft gevolgen voor de invulling en uitvoerbaarheid van de andere schillen en de verdere ontwikkelingsruimte binnen het plan. De mogelijkheden voor de ontwikkeling van gevoelige bestemmingen in schil 1 en 2 heeft ook invloed op het realiseren van de ambitie 'bijdrage leveren aan de OV-vervoersknoop'. De bijdrage aan deze ambities wordt namelijk bepaald door de vulling van schil 1 en 2 met functies die grote OV-stromen genereren. Het is echter de vraag hoe de gemeente met het flexibele omgevingsplan sturing kan geven aan de gewenste ontwikkeling in de verschillende schillen en daarmee op de OV-ambitie kan sturen. Het MER gaat niet in op deze vraag.

² Wat betekent bijvoorbeeld de ontwikkeling van een bedrijf met milieucategorie 4.2 in schil 3 voor de ontwikkelingsmogelijkheden van gevoelige bestemmingen in Schil 1 en 2 en andersom wat betekent de ontwikkeling van gevoelige bestemmingen in deze schillen 1 en 2 voor de ontwikkelingen van bedrijven in het gebied en de andere schillen.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de interactie tussen de verschillende schillen en ontwikkelingsmogelijkheden van functies daarbinnen te verduidelijken. Geef aan hoe de verschillende functies elkaar kunnen beïnvloeden en wat dit betekent voor de effecten op de leefomgeving en de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het plangebied. Geef aan wat dit betekent voor de fasering van ontwikkelingen en de ambitie 'bijdrage OV-vervoersknoop'. Laat zien wat de effecten zijn van de sturingsmogelijkheden binnen het plan en ga daarbij in op de keuze tussen meer of minder sturing.

2.3 Inzicht in milieueffecten

De Commissie constateert dat voor een aantal milieuaspecten de informatie niet volledig is of onvoldoende onderbouwd. Dit betreft de aspecten landschap en ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, natuur, lucht, geluid, verkeer en de effecten van de biovergistingsinstallatie op externe veiligheid en geur.

De Commissie licht dit hierna toe. De adviezen voor het opstellen van de aanvulling zijn opgenomen in tekstkaders. Daarnaast zijn er nog een aantal aanbevelingen gedaan voor de besluitvorming.

Landschap en ruimtelijke kwaliteit

Het plan heeft volgens het MER ten opzichte van de referentie een positief effect op landschapstypen en -structuren en op de ruimtelijk-visuele kwaliteit. De onderbouwing van deze positieve score is gebaseerd op de aanname dat projectontwikkelaars een hoge kwaliteit nastreven en de gemeente de plannen toetst. Daarnaast wordt de positieve score toegekend, omdat de bebouwing langs de A12 bijdraagt aan het hoogte accent.

De Commissie mist in het MER een onderbouwing van deze positieve scores. Eén van de ambities van het plan is 'verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de A12-zone'. Maar zoals al eerder aangegeven wordt deze ambitie niet concreet uitgewerkt. De uitwerking in bijvoorbeeld een stedenbouwkundig plan, beeldkwaliteitsplan of ruimtelijke kwaliteitsbeleid ontbreekt. Duidelijke criteria aan de hand waarvan de ambities op het gebied van landschap en ruimtelijke kwaliteit kunnen worden getoetst ontbreken in het MER en daarom zijn de uitkomsten van de effectscores niet navolgbaar.

Ruimtelijke kwaliteit OV-vervoersknoop

De bouw van het OV-vervoersknooppunt (station Lansingerland - Zoetermeer) is een autonome ontwikkeling in de gebiedsontwikkeling Bleizo. De Commissie merkt op dat deze plannen ambitieus en van hoge kwaliteit zijn (getuige de artist impressions). De Commissie constateert dat het MER niet onderzoekt wat de mogelijkheden zijn om de ontwikkelingen van Hoefweg-Zuid hierop te laten aansluiten.

Duurzaamheid

Het plan scoort positief op duurzaamheid. Bij Energieopwekking en -gebruik scoren 'toepassing van energiebronnen' zeer positief (+ +). Het is echter niet duidelijk waar deze positieve scores aan zijn gerelateerd (of tegen afgezet). In de huidige situatie is er namelijk geen energiegebruik in het gebied. Op basis van de informatie uit het MER kunnen de positieve scores niet worden onderbouwd. De vraag is of de positieve score betekent dat in de toekomst meer duurzame energie in het plangebied wordt opgewekt dan wel zal worden gebruikt?

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de positieve effectscores voor land- schap en duurzaamheid te onderbouwen. Geef daarnaast aan hoe deze effecten in het Omge- vingsplan kunnen worden geborgd.

Effecten stikstofdepositie op Natura 2000

Bij het onderzoek naar effecten op Natura 2000-gebieden is niet uitgegaan van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden van het plan. Daarmee kunnen de effecten via stikstofdepositie groter zijn dan in het MER beschreven.

De Commissie constateert dat de stikstofdepositie berekeningen niet zijn gebaseerd op de maximale invulling zoals in het MER beschreven. Op pagina 29 van het MER staat dat in de deelgebieden 3, 4 en 5 bedrijvigheid tot en met categorie 4.2 mogelijk is. Het stikstofonder- zoek (bijlage II, pagina 11) gaat echter alleen voor deelgebied 5 uit van een mix van bedrij- vigheid van categorie 3 en 4 en voor de overige deelgebied van lagere bedrijfscategorieën. In het ontwerp Omgevingsplan is in deelgebied 3 bedrijvigheid wel begrensd tot maximaal 170.00 m² bvo, dit komt overeen met een vulling van circa 50% van dit deelgebied. Deze be- grenzing is in het MER echter niet overgenomen en in de depositieberekeningen is hier geen rekening mee gehouden.

De Commissie concludeert dat de effecten van het plan op Natura 2000-gebieden mogelijk worden onderschat. Zij adviseert voorafgaand aan de besluitvorming in een aanvulling op het MER de effecten van de maximale mogelijkheden, zoals opgenomen in het ontwerp Omge- vingsplan, te presenteren.

Waardering effecten geluid en luchtkwaliteit

De Commissie merkt op dat de effecten van industrielawaai en luchtkwaliteit neutraal tot licht negatief worden beoordeeld in het MER. Voor industriegeluid is sprake van een toename van maximaal 7 dB(A) ter hoogte van de woningen en de luchtkwaliteit verslechtert met 2,2 µg/m³ jaargemiddeld voor NO₂. Dit leidt in het MER tot scores van respectievelijk 0/- en 0. De Commissie merkt op dat dergelijke effecten tot een aanzienlijk verslechtering van het woon- en leefmilieu kunnen leiden. In vergelijkbare MER-en leiden dergelijke getallen tot ne- gatievere scores.³

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de kwalitatieve scores op de aspecten geluid en luchtkwaliteit toe te lichten aan de hand van de uitkomsten van de onderzoeksrap- porten.

Verkeer

De Commissie constateert dat tabel 5.4. op pagina 50 van het MER niet correct is weergege- ven. De informatie is niet in de juiste kolommen geplaatst en een aantal kolommen ontbre- ken. De Commissie heeft een aangepaste en correcte tabel ontvangen van de gemeente Lan- singerland. Zij adviseert de aangepaste tabel toe te voegen aan de informatie die wordt voor- gelegd voor besluitvorming en deze ook ter inzage te leggen bij het besluit over het Omge- vingsplan.

³ De Commissie kan zich wel vinden in de beoordeling van de gecumuleerde geluidbelasting die als neutraal wordt be- oordeeld vanwege het hoge niveau aan wegverkeersgeluid in de referentiesituatie.

Daarnaast constateert de Commissie dat het verkeersonderzoek alleen ingaat op de effecten van het wegverkeer. Deze studie gaat slechts minimaal in op de (kwantitatieve) effecten van het openbaar vervoer, terwijl het openbaar vervoer onderdeel is van de ambities van het plan.

Effecten van biovergistingsinstallatie

Het plan maakt biovergistingsinstallaties mogelijk tot milieucategorie 4.2. Volgens het MER levert dat geen problemen op omdat het bedrijvenpark inwaarts is gezoned volgens de richtafstanden uit de VNG-brochure. Het MER geeft echter geen informatie over de maximale productiecapaciteit, de (wijze van) opslag, aanvoer en hoeveelheid biogas.

De Commissie merkt op dat bij een bepaalde omvang van capaciteit en opslag het aspect externe veiligheid en geur belangrijke aandachtspunten zijn en alleen aansluiten bij de VNG-richtafstanden dan onvoldoende is. Zij licht dit hierna nader toe.

Externe veiligheid

Voor inrichtingen tot 4.000 m³ opslag (en een H₂S gehalte onder 1%) is onder normale omstandigheden een veiligheidsafstand van 50 meter voldoende. Voor biogasopslag van meer dan 4.000 m³ kan een grotere afstand nodig zijn. Bovendien wordt het H₂S gehalte dan nog bepalender. Mogelijk is dan het Brzo⁴ aan de orde.

De Commissie adviseert in een aanvulling te onderbouwen waarom een veiligheidsafstand van 50 meter rondom de vergistingsinstallatie voldoende is.

Geur

Om geurhinder te voorkomen is in het Omgevingsplan een regel opgenomen dat alleen in-pandige activiteiten mogen worden uitgevoerd die geurhinder veroorzaken (pagina 76 van het MER). De Commissie vermoedt dat hier waarschijnlijk wordt bedoeld dat activiteiten die geurhinder veroorzaken alleen in-pandig mogen worden uitgevoerd. In het MER wordt verder niet ingegaan op het aspect geur. De voor geur relevante activiteiten en procesonderdelen zijn die waar biogas aanwezig is, de hygiënisatie en de warmtekrachtinstallatie. Het MER gaat hier niet op in.

De Commissie adviseert in een aanvulling ook in te gaan op het aspect geur met betrekking tot het proces van biovergisting en de warmtekrachtinstallatie.

⁴ Besluit risico's zware ongevallen

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Jan Bakker

Roel Meeuwsen (secretaris)

Henk Otte

Hans van der Vlist (voorzitter)

Paul van Vugt

Wat is het besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Vaststellen Omgevingsplan

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten D11.3.

Wie besluit over Bestemmingsplan Hoefweg-Zuid 2016?

Gemeenteraad van Lansingerland

Wie neemt het initiatief?

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie is door de gemeente Lansingerland niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3100](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

